

Nepodpisani se dopiše na tiskaju. Pripremljena se pisma tiskaju po 5 sv. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč., ili u slučaju opetovanja za pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštaricom naplatom (asognu postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbliža pošta valja točno označiti.

Kome list dodaje za vrijeme, ako se javi odpravništva u ovcena pismu, za koje se na plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slagan rastu malo stvari, a zaloge sve pokvari“. Nar. Pos.

U svakog četvrtka na arku.
Dopisi se vraćaju ako se ne nastaju.
Nebijegovani listovi se neprimaju. Predplatiti se poštaricom stoje 6 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2/3, i 1 za pol-godinu. Izvan carevine ište poštarina.
Ne malo jedan broj 5 novč.
Uredništvo i administracija naša se u Vin. Cristiana br. 25

Novi državni sabor.

I.

Za dne 9. t. m. pozvani su novoizabrani državni zastupnici ove pole države u cesarski Beč k prvom zasjedanju državnoga sabora ili carevinskoga vieća. Netom minuli izbori za državni sabor nisu donieli velikih promjena u pojedinih strankah bivšega državnoga sabora. U tom čini razliku jedina Češka. Tamo su morali ustupiti Staročesti mjesto Mladočehom. Ali i ta sama bitna promjena zadeje silnih briga austrijskima državnikom i prvakom pojedinih stranaka bivše većine carevinskoga vieća. Pobjeda Mladočeha prekrizila je račune svim onim, koji su se nadali, da će moći i u novom državnom saboru vladati na obće nezadovoljstvo stranaka i naroda.

Ministar predsjednik grof Taaffe počeo je vječati po objavljenih izborih sa prvaci svih poređih stranaka — izuzev jedine Mladočeha. On je pozvao na dogovor Poljake, Niemce lievičare i grofa Hohenwarta kao bivšeg predsjednika istoimenog kluba. Ovaj posljednji pozvao je u Beč i nekoje slovenske zastupnike iz Kranjske i Gorike. Uspjeh tih dogovora imao bi biti taj, da će se buduća većina državnoga sabora sastojati od njemačkih liberalaca, Poljaka i Hohenwartove stranke, u koju da će stupiti njegovi bivši drugovi, te umjereni Niemci i valjda nekoji Talijani iz Tirola. Tako sastavljena većina budućega državnoga sabora, da neće izazivati narodnostnih pitanja, već da će se baviti jedino narodno-gospodarskim predmeti. Narodna autonomija pojedinih pokrajina i ravnopravnost svih naroda u državi izčežnati bi dakle imale s dnevnoga reda. U tom smislu izvješćuju nas bečki listovi, koji su

na raspolaganje vladi i njezinim tobožnjim saveznicom

Iznenadilo je zaista i mnoge političare, što je ministru predsjedniku pošlo za rukom povući u spomenuto trojstvo i Niemce liberalce, njegove bivše najljucije protivnike. Istotako iznenadjuje nas smjela osnova gospodina ministra predsjednika, da skuci u novom državnom saboru pod jednu kapu vierske i narodnostne protivnike, kao što su s jedne strane Niemci liberalci, s druge Slaveni, Niemci i Talijani umjerenjaci, dobri katolici itd.

Za nas je u ostalom pristup Njemaca liberalaca u buduću većinu državnoga sabora od drugatne važnosti. Mi si netaremo glavu s pitanjem, da li su nadmudrili liberalci grofa Taaffe-a ili on njih.

Mnogo važnije za nas je pitanje pristupa Poljaka, Slovenaca i Hrvata u spomenuto vladino trojstvo. Na žalost i nesreću austrijskih Slavena sklapali su Poljaci jur do sada, a sklapati će bez dvojbe i u buduću saveze sa svojimi i našimi narodnini protivnici, kojim je prva i zadnja misao poniećenje svih neujmačkih naroda Austrije. Poljaci-Slaveni izjavili su reč bi i sada, da će raditi u novom državnom saboru sa Niemci liberalci, i valjda razpravljati s njimi narodnogospodarska pitanja, puštajući ostalu slavensku braću na milost i nemilost gdje Niemcu gdje Talijanu. Poljaci bijahu do sada ostalim slavenskim zastupnikom vrlo nepouzdan sarveznik, kadšto dapsče odlučan protivnik. Oni će po svoj prilici i sada žrtvovati interese ostalih slavenskih plemena svojoj prevelikoj sebičnosti. Podupirani jednom od Niemaca, drugi put od vlade, znali su uvijek tako okoristiti se položajem, da su kod kuće svoji i samostalni, koliko je to moguće u okviru ustava, a u državnom

saboru igraju prvu ulogu. Mnoge od tih stečevina bijahu postignute na račun ostalih Slavena u državi.

Ako se dakle obazremo na usluge i na pomoć pruženu slavenskim zastupnikom na državnom saboru od strane braće Poljaka, to moramo sa žalostju priznat, da su riedkokud napram njim bratski postupali. Medjutim nevalja izgubiti svaku nadu, jer se mora i medju Poljaci probuditi čisto slavenska misao i želja za zajedničkim radom sa ostalimi Slaveni Austrije.

Treći u kolu buduće većine imao bi biti Hohenwartov klub, u kojega sagnae već unapried zastupnike Sloveneci i Hrvate ovih naših južnih pokrajinah. O uvjetih, pod kojimi bi pristupili hrvatski zastupnici iz Dalmacije u buduću Hohenwartov klub nalazimo vrlo utješljivih viestih u hrvatskih novinah iz Dalmacije. Te glasove pozdravljamo iskrenim zadovoljstvom, jer se nadamo, da će njim slediti i čini. Što i kako sudimo mi o budućem grupiranju slavenskih zastupnika u obće, napose pako naših na državnom saboru, kazati ćemo drugi put.

Pogled po svijetu.

Trst, dne 1. aprila 1891.

Austro-Ugarska: Cesarskim patentom od dne 26. marča sazvano je novoizabrano državno zastupstvo dne 9. t. m. k prvomu zasjedanju.

Ministru predsjedniku grofu Taaffe-u pošlo je za rukom — kako pišu vladini listovi — bar na papiru sastaviti većinu u carevinskom vieću, kojom knu u buduću vladati U tu sretnu većinu spravio je njemačke liberalce, sve poljske zastupnike i članove

bivšega Hohenwartovoga kluba. U ovaj klub imali bi pako stupiti slovenski i hrvatski zastupnici, zatim umjereni i klerikalni Niemci i Talijani, a valjda i česko-moravski zastupnici plemstva. Nevaraju li nas svi znaci, mi bismo rekli, da je grof Hohenwart predaleko zasao ako računamo, da će sve spomenute zastupnike u svojoj buduću klub privesti. Sudeći po stanju slovenskih novinah iz Kranjske, to se je izjavila većina njihovih zastupnika za pristup u rečeni klub. Masla hrvatske stranke iz Dalmacije pišu, da će njihovi zastupnici stupiti u taj klub jedino tada, ako nebude slavenskog kluba i ako njim se uade čvrsto jamstvo, da će vlada zadovoljiti pravednim zahtjevom hrvatskoga naroda u Dalmaciji. Mi se čvrsto nadamo, da neće stupiti u taj klub ni zastupnici Istre, Trsta i Gorice sljepo i bezurjetno, jer je naš narod sit dosadašnjega zabacivanja svih naših opravdanih želja i težnja.

Srbija: Radikalna stranka, koja je počinila u zadnje vrijeme više pogrešaka, počela se je razpadati. Tako su ju i ovih dana ostavili nekoji poznatiji zastupnici narodne skupštine. Bivši kralj Milan produžio je svoj boravak u Biogradu. Njegov protivnik a bivši mu prijatelj Garašanin pozivlje u novinah svoje protivnike, da mu dokažu bilo kakvu sukrivnju u poznatom umorstvu dvih žena.

Bugarska: Prošloga petka ustrijljen je u Sofiji nepoznatom rukom ministar financijah Belčov, koji je setao sa ministrom predsjednikom Stambulovom. Obćenito se govori, da je bio ubojni hitac namijenjen Stambulovu, koga mrzi u Bugarskoj sve što je poštena i značajna.

Redarstvo je uhvatilo više sumnjivih osoba, no reč bi, da pravoga ubojice nema jošte u rukuh.

Rusija: Car Aleksander upravio

PODLISTAK

Neumrljaj umrli
Popa Antuna Wažanića,
župaika-dekana
umrvšeg u Vrhnika 25. febrara 1891.
Bezazrtište! kuda li nam ode
Toli rano iz te surne doli,
Tako li Ti silno dodijale
Zemskog žića neumolne boli?!

Kome dado srca svete plame,
Kome uva neumrlje kriese,
Kojim braći žar života vrati,
A dutmansko sve razjtera triese?!

Mrlka nam bje razvila se noćas
Vrh obzvoja mila zavijača,
U toj noći, bez vodje i moći,
Stenjali smo jedni sred očaja.

Al se tmusno razvedrilo nebo,
Ruj zoricne na istoku grane,
Kad nam Tebe umni, čelnićaje,
Posla Vjaniju ljute vidat rane.

Na oguštaju svete vatre Troje
Ogrjismo obumrlje žile,
Kod izvora međena Ti zbora
Naše duše u jednu se stile.

Sve uskrnu, svad nam a Tebe proćva
Ružin — cvieće, čudovita čara,

A iz cvieća širom se razlije
Miris tvoga neumorna mara.

Ali jao! jedva su nas Troje
Raj-ko duše ogrjijeli plami,
Već nam ode u vječnosti dvore,
Ostaviv nas u dubokoj čsmi.

Moro suza, bezbroj uzdisaja,
Što Te k nebu na lovore prati,
Odras to je očajnih grudih,
U kih vječna spomen će Ti sijati.

F. V.

Marija Maretinova

napisao Bikard Katalinčić-Jerov.

Na kraju sela Drenovca bielela se kraj morekog žala pred mnogo godina majka mućka, draga i mila cietom selu. U toj kući stanovala je neka udovica Marija Maretinova sa svojom dječom, koja je ljubila kao oko u glavi. Nije ona ljubila samo svoju djecu, već je bila dobra svim i svakomuo osobito siromakom, koje je rado pomagala. Kad je išla u crkvu na misu u svojoj jedinstavnoj crnoj opravi pozdravljali su je kmetci sa: — Hvaljen Isus i Marija, a ona im je ljubezno odgovarala: — Vazda budi! — Da šiora Marija — (jer tako je kmetci zvali) stovala je svoja vjeru, pa je u sjoj i djecu čestito uzgajala. Već za

rana sklapala im ona malo rečice i učila ih moliti „Oče naš“, košto je i nju jednom majka naučila. A bila to i liepa djeca, dva sina ko dvie jelvice, má pravi sokolovi. U selu Drenovcu ne bijaše onda škole, pa su išli gospodinu plovanu na nauku, a vriedni ih je starina naučio čitati i pisati — razumije se hrvatski, ta i šiora Marija nije a djecom vam hrvatski govorila. Maretinova kuće, to je bila stara drenovačka korenika, koja je mnogo držala do svog jezika i do davnih običaja i zavrada. I šiora Marija je znala sve domaće pjesme izvratno pjevati, znala je liepo priprievdati, a u „hrvatskom tancu“ okretala se za mladih dana kano malo koja. Liepih li vremena! . . . Kad se u nedelju popodne zaplesalo, pred malom crkvicom našla se i Marija, gospodstva kćer u djevojačkom kolu, pa plesala što ja noge nosile i pogledavala silo ovog Pavla, koji joj je odražao sladak pogled milim pogledom. Ljubili se oni i milovali, pa se i vjenčali. Rekli si pred obtarom u hrvatskom jeziku, da se ljube — i uzeli se. Vajmeh kratka im sreća bila! Pavla progutalo sinje more, a šiora Marija ostala udovica uz dva sina Pavića i Nina. Drugi put se nije udala, ta nikog nebi mogla ljubiti ko svog Pavla. Nino i Pavić bili jedina radost šiora Marije, pa ona odlučila, da joj djeca postanu ljudima, pedala ih na Rieku u školu. Al njima je srce guslo za morem i obadva pošla dokora mlatici moraku pčinu, a šiora Ma-

rija podala im blagoslov, zaželila im sreću. Mlatici more i broditi, a nekog dana osvanuli u selu gotovi ljudi — kapetani! Šiora Marija grčila ih — plakala od radosti gledći svoju djecu, svoju nadu
Proletila ljeta i šiora Marija se našla nekog crnog dana obnemoga i stara na postelji, a kraj nje klečali Pavić i Nino. Već se je bila pomirila s Bogom, ta čutila je, da joj se je primakla zadnja ura, pa je blagoslivljala svoje sinove za zadnji put. Pavić i Nino jecali su kao malena djeca, al uzalud im suze, majka im umrla. Zakaže i zaplakaše u majčinom aboru, zatidijše: — avaj majko, brano nam, pa iz pogreba tužni, al ipak umireni odoše u sviet — praćeni zadnjim majčinim blagoslovom, izrečeni u hrvatskom jeziku

. I danas se bieli na istom mjestu, na kraju sela Drenovca tik morekoga žala liep ljetnikovac (vila), u kom stanuju ljeti gospoda iz grada, bogati Maretini. Kmet skida pontino kapu pred tom gospodom, koja samo utjeke talijanski govore. Gospoda Maretini vsuju profi pogu, zahtjevaju talijanski školu u selu, gdje svi hrvatski govore. Okorjeli Talijani! . . . Iz liepog vrta čuje se dječji zamor u talijanskom jeziku, a neki visoki mladić težak, „Talijan“ iz Drenovca grdi jako sirotu težaka, te ga nazivlje prezirno „šćavo“!
. Da se digne iz groba Marija Maretinova!

u memo na svoje podanike u Fin-
landiji te njim obećuje, da će vazda
štovati sva njihova prava i sve povla-
stice, njihovu vjeru i temeljne zakone.
Car je podijelio predsjedniku francuske
republike red sv. Andrije, što je vrlo
neugodno iznenadilo protivnike Rusije
i Francuske.

Njemačka: Sudeć po viestih
njemačkih novih predstoji svijetu
novo iznenađenje. Pišu naime, da
neće proći dugo, te će si pasti u pri-
jateljski zagrljaj njemački car Vilim
i njegov bivši kancelar knez Bismark
— u novije doba ljuti protivnici. Do-
godili se to, tad ćemo znati, da cesar
treba opet Bismarka.

Razgovor

Marka i Valentina na cestu poli Busci.

Marko. Dobro jutro pobratime moj, si čuje
ča, se zgodilo u Poreču na 4. marča?

Val. Čuja sam, čuja, da nisu tamo naše
fiducijare pustili balotat i to bez
kakvega uzroka.

Marko. A Bože, moj, ča nepoznaš još
naše talijane i šarenjake? Oni su učili
našim kako i cigan kad je ho-
dia e gospodinom u lov, i pak tda
čeju lovinu ča ubija skupa diliti. Go-
spodin je ubia zeca a cigan vrnanu, i
kad su pošli, da će diliti, cigan reče:
ja ću diliti: pak reče gospodin, ako
češ vrnanu, na ti vrnanu, ako češ zeca
nati vrnanu i tako je vajk bia zec za
cigana.

Val. Donke su delali i u Poreču po
cigansku?

Marko. Vidiš tako se je zgodilo našim
poštenim mužem oni dan u Poreču,
zač Talijani poznadu samo one pala-
grafo zakona, ki njim dobro stoje.

Val. Ma ja još nezrazumim pravo tu
stvar, da biš mi ti još bolje izuma-
čia, da budem ja zna našim ljudem
bolje povidati.

Marko. To ti je na priliku ovako: Mi
sme hvala Bogu bili danas pri izpo-
vedu i sv. pričesti; smo izpovidali g-
plovanu naše gribe; nas je odrisala
i nam je dal krvavi listić, na kom je
napisano „pojdi i pokaži se svećeniku“
te je, da moremo stupiti presv. pričes-
ti. Ali prid oltarom kad nas je stija
svećenik pričestiti, da bi bia skočila
zvonar ili sakristan pred popa, da
nas nesamije pričestiti, zač da mi smo
tati, slipeari, nevinici i. t. d. i nas
sprič straha od zvonara nebi stija
pričestiti. Tako dragi moj i naši fidu-
zijari bili su na izpovedi kod izbora
fiducijarah i su dobili od kapetanata
listić „izkaznicu“, da mogu poč balo-
tati našega muža, ali oni nevirni zvo-
nari i šakristani od komisijsiona nisu
dopustili, i su naših čistih i odrješitih
odpravili jušto onoliko, koliko jim je
bile potrebiti.

Val. A tako je to; sad vidim koliko
imaju duše. Po majku svita, neka, imam
i ja kumi i kumpari na Porečini, ču
jim još bolje povidati, kako jim se je
cigans i onakovit šakristani čuvat.

Marko. E, neboj se ča i ja po ime ko
nosim, svoja častost storiti.

Franina i Jurina

Fr. Ma si čuja kako su počeli nemilo
mlatić naše brizne kmete na Porečini?

Jur. Čuja sam brate čuja, a tega da je i
drugod po Istriji, kad zapovidaju
krnjeli i šarenjaki.

Fr. Ma vero ako poje to tako dalje, če
morat poreški biskup još jedan put
ulje povestiti.

Jur. A zač još jedan put?

Fr. A ča ga nete brzo porabit ako budu
naše kmeto do sv. ulja mlatić.

Jur. Znaj Franicu moj, da Bog neplaća
sake subote i da ki s mačem udara,
da od mača pogiba.

Fr. Ma to bi morala znat istaraka gospoda.
Jur. Muš: no, te as ben i ovi opameti.

Fr. Si čal ti, da su neki dan nutro u
gradu Pazinu na javnoj ceste okolo
pol noći neka Pazinska gospoda nap-
ali čakami dva Tinjanca kad su iz
malina hodili?

Jur. Doistine mi se čudao vidi to čut, i
da se ča takovega more dan danasnji
u Pazinu dogoditi.

Fr. Ma ja se bojim, da jim s Tinjanci
neko eraki put gladko proč.

Jur. I ja bi rekla da ne, ač nezajta ostat
dazni.

Jur. Koliko je prodani na Buzošćini?

Fr. Prodani po pridreku je mnogo po
više strana Istre, al ti želja valjada
znat koliko je prodanih.

Jur. Prodanih ja.

Fr. Prodanih je bilo kad su bili balota-
cijoni u Bezetu iz Humušćine, iz Dra-
guščine i dva tri iz Grimaušćine, 205.
skupa.

Jur. Po ki precij su pasali?

Fr. Po florin, a ki je bil tušči, morda i
više, a neki samo da se je najel pu-
lića.

Jur. Pa kaj ti ljudi ne gredu na votaci-
jone ako nisu plaćeni.

Fr. Kaj oni maraju, da bude izaberen
Petar ili Paval; oni bi rado, da su
votacijoni svaki mesec, bi se almen-
o svaki put najili ili prijeli florin. Ter
znaš, da nisu prišli leta 1888. za u
Poreč, ni leta 1890. za raprezentancu,
jer su doznali va jednog butegi va
Buzete, da nijedag neplaća za votaci-
jone, — pak su rekli: ma mi dakle
gremo doma, i tako nije došal nijedan
votat.

Jur. Ma ki im daje beče?

Fr. Nedeljtu pred izbori, da je bil u Bu-
zetu neki prezident propale „Pro-
Patrije“, kojemu da su se u ko-
lenih noge lomile, pak da ih je malo
oživil.

Jur. Dakle su bili veseli Buzošćini s po-
moćom drugih?

Fr. Ej brate, kako su frajzali oni fakini
i postolari Buzošćini ča su vonjali,
da je jedan novčić.

Jur. Kega su pak mislili imenovat za de-
putata?

Fr. Prodance su naputili, da će bit Ve-
nier, jer je došal na votaciju jedan
pijan, pak je btil za fiducijara Veniera,
jer da su mu tako rekli trgovci.

Jur. Kako su ludi ti ljudi!

Fr. Ovakomo čoveku, koji bi šal i u jamu
za komentat grol, da ga najiši, dosta je.

Jur. Ma se ne najde po svuda takovit.

Fr. Najvedi del na Dragušćini i Humušćini.

Fr. A la baš mi je drago, da te vidim i
da ti povim za moj nov mešter.

Jur. Ča si hitil va kut kosir i motiku?

Fr. Vero sam postal trgovac od blaga.

Jur. Od četrveronažnega al...

Fr. Joh menj, kako me slabo sudiš. Ja
sam se dal na trgovinu z jancići i to
na račun Krnjel iz Višnjana, ki su
me zeli va službu dokle fine izbori
za potechariju.

Jur. Služiš tako Krnjelom?

Fr. Bolje ja nego drugi. Grem od sela
do sela pak kupujem od naših ljudi
jaučice, ke ćemo va Višnjane klatna
dan izbora.

Jur. Ter užaju Krnjeli u vrijeme izbora
tratat prodance s puličem ali s ko-
bilinom.

Fr. Mo-o-o, ma se vrime obrača. Prvo su
bili za Krnjele sladki izbori, pak su
paričevali prodance mrcinu, a sada,
kada su njim izbori žukli i kada je
malo prodance te njim paričat sladko
meso od jancića.

Jur. Tako ča parča, da te imet i ovoga
puta malo prodance?

Fr. Brate moj, vero če ih bit malo, zač
sam čuja od vladara, da pozivaju
naše kmete va Višnjana na složeninu,
a to je znamenje, da te ostat Krnjeli
s dugem nosom. Vero smo se previte
zakakulali, meni je skočit još danas
va Labince, zač to mi tamo Krnjeli
dat blago cenije i bit će mi bliže za
prignat ga va Višnjana.

Jur. Hodi, hodi, bilo ti srčno a prodan-
cem da bi preselo.

Fr. Amas brate!

Različite viesti.

Uzkrsni blagdan. Po starom i zvi-
šenom običaju proslavio je naš narod
netom minulih dana uspomenu na slavno
uzkrsnoje Sina božjega. Srećeno proslavili
smo tu uspomenu gdjejed na imade čla-
nova naše sv. vjere i pripadnika mukotrp-
noga hrvatskoga naroda. Pobjeda svjetla
nad tminom i raja nad paklom imade u
nas kriepiti i podpaljivati živu vjeru u
Onoga, koji je prolio Svoju sv. krv na
Golgoti za sve narode i za eva plemena.
Svi bijasno Njegovom rukom i smrtju
odkupljeni, svim nam je: On na gori Ka-
lvarij obećao spas i slobodu.

Do nas stoji najviše, da nam bude
svaki budući Uzkrs što svedčaniji, a to
čemo postignuti kriepostima životom, po-
štenim i uztrajnim rodom. Živeć tako do-
živjeti čemo i naše narodno uzkrsnoje.

Matice Hrvatske izaslala je svim
svojim članovom pripadajuće im knjige, za
g. 1890. Ako pometnjom koji vanjski član
nije ipak primio ovih knjiga, neka ih u
smislu naputka „Matice Hrvatske“ točke
7. kroz dotičnog društvenog povjerenika
potraže od uključivo 30. aprila t. g.
Tko u ovo vrijeme sobi pripadajuće knjige
„Matice“ za g. 1890 nepotraži, nema ih
u smislu naputka „Matice Hrvatske“ točke 7.
prava iz toga vremena više tražiti, i kas-
nije potražbe neće se moći od strane
„Matice“ više uzvaliti. Pošto je sva zalih
knjiga „Matice“ za g. 1890 među druž-
avne članova već raspućena, to se čla-
novi „Matice“ za g. 1890 više ne
primaju. Umolvavaju se najučtivije svi
oni članovi „Matice“ — utemeljitelji i
prinosnici — koji su zaostali s uplatom
društvenih prinosa za g. 1890 da to pri-
nose što prije uplate, kao također i
g. društvenog povjerenici, koji još prinosa
svih svojih članova za g. 1890 blagovritu
„Matice“ dostavili nisu, da to svakako do
polovine otaga mjeseca (15. aprila) t.
g. učine, jer „Matice“ taj novac i vele-
nužno treba, a i dok ga nesaberu, nemože
društveno računati za upravnu g. 1890, za-
ključiti. Nadajše se umolvavaju egi povje-
renici, koji još nisu imenika članova va
svoga kotara za g. 1890 u obće ili nepod-
puno društvenom blagovritu dostavili, da
se uzmgne što prije i godišnje izvješće
„Matice“ i imenik članova za g. 1890
iskakati.

Iz Sv. Petra u žuni pišu nam koncem
marča. Prošlog četvrtka sahranismo pokojnog
sestra našeg dičnog i vrijednog župnika
manc. G. Frana Lazara, koji se puno
žrtvuje za dobrobit svog puka.

I ovom prigodom pokazali su župljani
Sapetarakli koliko ljube i štiju svog pa-
stira. Prem dan delavni i pune ruke posla,
svo je hrילו, da prisustvuje sprovodu
nezaboravne mu sestere Ane. Samo najbliži
mu susjed, naš i njegov najljuciji protivnik,
zavratio ju kuća. Mnogi bliži i daljni
svećenici i prijatelji, kojim je bilo samo
moguce, došli su k sprovodu, da ublaže
bol, koju je čutio naš predragi g. župnik.

Dao dobri Bog, da može još mnogo leta
zdrav, kriepak i zadovoljan među nami
živjeti!

Da Bog učini!

Iz Poreča 6. marča 1890. (Konac o
izbornom činu obavljenom 4. marča.) Naši
izbornici došli su svi i k drugomu glosa-
vanju. Došli su i oni, 9 njihov, koji kod
prvog glosovanja nebijahu pripisćeni k
glosovanju. Nadali su se, očekivali su, da
je gospodin namjestnik, nasled njihovih
brzojavnih pritužba i prosvjeda, dao kakve
naloge izbornom komisarju; da mu je na-
ložio nek se zakon vrši, nek se oni, jer
imadu po zakonu pravo na to, pripuste k
glosovanju. Nego prevarili su se u nadi,
u očekivanju. Čim bijasno komisija na
okupu, predložio je hrvatski član iste g.
Ziković, da se sad pripuste k glosovanju
i oni, koje se je kod prvoga glosovanja
izključilo. Odgovorilo mu se je, da imadu
glosovati samo oni, koji su glosovali prvi
put. Protivao imeza izbornika prozvan
je i kod prvoga glosovanja izključenoga
Meta Kramara. On ča će glosovati, al mu
komisija nedozvoljavza, a izborni komisar
ga odpravlja. Drugih već nisu nit zvali.
Glosovali su samo oni, koji su prvi put
glosovali. Hrvatski članovi komisije su
nesamo prosvjedovali proti izključuju de-
veticke izbornika, nego nisu htjeli nit
podpisati zapisnika, izvjaviv, da su se iz-
ključeni izbornici pritužili kod namjestnika
i da čekaju njegovo rješjenje. Svršilo se
je negdje poslie 6½ pošto bijasne već više
vremena poznat napjech u Vodnjanu i
Kopru. Izbornike odpravio je komisar ne-
objaviv njim uspjeha, počte zahtjevati, da
se naši odsle, daviš njim za dvadesetak
koračaja pratnju žandara, koli onim, koji
su išli cestom vodećom na Višnjana i Tar,

toli onim, koji su išli cestom vodećom put
Pazinu. Onda su jih pustili sami sebi.
Još nisu hodili nit četvrt sata, već se je
čulo silan krik, silan „erviva“ — silno
„čalejeje“ uspjeh se je dakle proglašio čim
su ošili; a kakav bijaše, kazao njim je
krik „erviva“. Potičeni, razjareni, razdra-
ženi, zdvajajuć o aretositi zakova, sačeš
da ima va nje zakon samo na papiru,
a da meima onih, koji bi ga prema njim
vršili, kriječ za svega najveće, ekeje
jedino čestitoga komisarza. koji bijaše
malo zadovoljan kao onaj, koj ima hoditi u ime
vladara, da se zakon vrši; gladni i žedni
tratil su se svoji; krcam, gdje su jih
očekivali velikom strpljivostu.

Medju tim je sve pućanstro, koli
mužko toli ženoko, izgubiv „glavu“ po
gradu kličkalo: „erviva, „erviva“ i „Istria“
„erviva. Dr. Tomaso Vergottini“, pjevalo;
glasbom po raznih trgovih i ulicah išlo;
razsvjetlilo prozore po avih skoro kućah,
maloje ostaluh i kod prepozita Sibicha i
kod kanonika župnika Deperisa. Glasbom
se je išlo najprije pred kuću „Dra. Vergot-
tina“, koj se je najsrdačnije zahvaljivao. pače
i susez radoznatije ronilo. Pred njegovom ku-
ćom bilo je sve natlačeno ljudmi; u samoj
kući, gdje se je upravo tlačilo, svi su se
čielivali, grčili, svi su zaboravili na neprija-
teljstva. Išlo se je u masah (ovo što se je
moglo gibati, bilo je vani) i pred stan prof.
Spisčića, tu vikalo i bacalo, kako se je odle-
ćilo odmah kad se je saznalo za uspjeh u
Poreču, i bilo bi se i što gorega dogodilo,
ča nisu to neka gospoda, medju njimi i
Dr. Amoros, branila, i da nebijasne oko
čudo žandara, koji su dalnja nedelja za-
braniili; koji su počte smatrali potrebitim,
da budu tu sve do 3 ure poslie pol noći.

Išlo se je zatim i pred kuću građjana
Ritoča, i tu bacalo debelo kamenje u
vrata i vikalo, te prestalo jedra onda, kad
bijahu tako metnuta tri žandara. Mase su
pak sve redje postajale. Talijanski izbor-
nici sakupili su se sa mnogimi drugimi u
gostionu „All' Istria“, kamo su njim sva
porečeka gospoda nosila na košare botilja
i izabranih vina, i gdje se pilo i jelo do-
bar komad noći; učesto jih bijaše i u go-
stionu „Alla città di Trieste“; siromasnijega
svieta pilo je krcu po raznih gospodskih
kličih, što u kotri „Žemina“, koj je to-
čio po naručuju markiza — barona Po-
lesini. Sve je pilo, i sve bijaše pijano razi
„slajno izvrševano pobjede“. Nizko je već
pak politički moral gospode. I dočim niži
razredi nit nepoznaju druge politike
do one kruha i vina; i viču, i pjevaju, i
igraju, i podrugivaju se, i izmjechavaju, i
bacaju i fukčaju, sve samo nagoverni i
plaćeni.

Iz Buzeta pišu nam dne 24. marča 1891.

Danas je svršilo ovdje novačenje ili
leva. Uzeli su vrlo znamenit broj vojnika,
naime 107 samo iz ove mjestne občine,
bez občine Ročke.

Žao nam je, da nebijasne u komisiji
čovjeka, koji bi znao naš jezik i
koji bi bio prije prisegne novim vojnikom
razumajuće zašto se prisieže, čemu i
što je prisiega. Kod nas je pročitao
jedan žandar neke „artikle“, na koje
su mladici prisiegli a da znali nisu
na što i zašto prisiežu. Mi sudimo, da bi
se imalo više paziti na svetost i čistoću
prisiege, osobito kod naših mladića, od ko-
jih ogornna većina: nije prije nikada pri-
segla. Ovim bi valjalo čisto i bistro u njho-
vom jeziku razumajuće važnost prisiege i
posljedice za one nesretnike, koji ju prelome.

Kao posvuda u Istri tako je i kod
nas bila mlađež na dan novačenja živahn
i vesela, te su mnogi naši vikali: živio, a
po koji Talijan svoj: viva. Ali taj: živjo
novih vojnika nije dobro avonio našim
Talijanšem. To je pokazao nekoga Pre-
sela sin, koji je hotio baciti preko dva
mila težak kamen kroz prozor u dvoranu,
gdje bijahu mladi vojnici. To mu bijaše
u ostalom zapričeno a glasoviti kamen
predan na sudu. Videći tako, da njim zlo-
čin nije uspio, htjedose uhvatiti na javnom
trgu jednoga mladica iz sv. Ivana, koji je
tad nehotse sam ostao. Ali naš mladci ne-
dadoše se u ruke talijanskih fakocičica. Ovi
još više razapjeni tužisje ga žandarmeriji,
da je vikao: viva Italija. Ova ga je uhva-
tila i zatvorila. Hoćete li veće tepečdi i
grdnjih zlotvora nego li su naši nesapsćeni!

Tužili našega mladica radi čina, o kojem
nikada niti u sou saznajo nije. Čudimo se u
istinu, kako je žandarmerija onim nitko-
vom i najprostijim fekinom vjerovati mogla
u nešto ovakva od mladica našega jezika
i naše krvi! Oni prostaci vikali su sami, pak
utjili našega mladica. Nadamo se u osta-
lom, da će naš al sud stvar temeljito iz-
pitati i strogo kazniti izumitelje one pa-
kletske spletke.

Iz Zdranja šalju nam glicednu tužaljku.

Otkad paante naši starci u ovoj podobćini

pjevala se je muka Isukratova na crvenu
nedelju u rječ-u hrvatsko m jeziku.
Na žalost našu i na sabažan puka
pjevao je naš župe-upravitelj G. Ven-
keš ovo godine na rečenu nedelju za
prvi put „Muku“ u latinskom jeziku. Ne-
znamo što je na to navelo veleb. gosp.
Venkeš, koji nam se nije do sada ni-
kada zamjerao, i koji je naše crkvene sta-
rino do badu školu. Govori se doduše,
da su ga na to sklonila dva Krnelja iz Zdre-
nja i jedan seljak šarenjak, pak ako je
toma tako, beznaom koga da više žalimo,
onu trojica il gosp. upravitelja.

Nečudimo se u ostalom Krnelom i
šarenjakom, koji bi htjeli svaku našu svr-
stiju uništiti, ali se čudimo g. upravitelju,
koji sluša onakve ljude i koji dopušta,
da oni u crkvi zapovijedaju. To su vam
naime liberalni tobož muševci, koji su ra-
dići dan i noć za liberalnoga kandidata
kod minulih izborah; pak držimo, da bi
se gosp. upravitelj imao daleko držati od
tih izliberalaca.

Nečudimo nam je što se moramo
javno potužiti na našega svećenika, al je
moralo zaista i njemu neugodno biti kad
je dne 22. t. m. pjevao latinski „Muku“
i kad je morao slušati kako je narod u
crkvi glasno proti toj novotariji mrm-
ljao i prigovarao. Gosp. upravitelj oprtio si je
svojevrijedno odgovornost radi nezadovolj-
stva puka i on ču za to odgovarati pred
oblastni i pred Bogom.

Iz Roča pišu nam koncem marca t.
g. Osupnuli nar. g. uređnici, razlozi talij-
naskih komisija u Vodnjanu i Poreču,
radi kojih uništio 13 naših glasova. Ona-
kvi razlozi dalo bi se oduzeti svakomu
izborniku izborno pravo, jer ga neima,
proti komu nebi se dalo jedno i drugo
prigovoriti. Najmješajni je svakako onaj
stavoviti razlog, da izbornika nepoznajui ili
da on nije taj i taj. Da su tako naši u
kopru postupali, kako bismo bili došli.
Nije li takav postupak droviti i nevjerdan
zrela muža? Valja, za talijnaski komisar
marale bi se sramiti njihove žene.

Naši su mogli mirnom dušom uništiti glas
dvojice fiducijara iz ove obćine, kad bi bili
imali u sebi iskru talijnasku pravdnosti.
Medju našimi fiducijari jest jedan, koji je
dne god. 1890 u Rovinju zatvoren tri čer-
dana radi javnog nasilja, a ovaj isti ima
pravo glasa za svojim bratom, nipošto pako
samo. On je bio izabran za fiducijara i kao
tako glasovao dne 4. t. m. za Vergotinu.

Drugi jedan talijnaski fiducijar iz ove
obćine ima pravo glasa ujedno sa bratom
pako je bio izabran za fiducijara i glasovao
za Vergotinu nedobiv za to punomoći od
svoga brata, kako su to talijnaska gospoda
u Vodnjanu od naših fiducijara zahtjevala.

Kad bi se htjelo pretrasti svu talij-
nasku fiducijaru Istre, našlo bi se zaista
mnogi i temeljitih razloga za uskrađenje
glasa, al mi smo napram našim političkim
protivnicom odvise uljudni i počteni.

Bratovština hrvatskih ljudi u Istri.
Nakon naše Bratovštine sastao se je jučer
dne 31. marca u gradu Kastvu u sjednici,
da razdijeli polag natječaja podpore našoj
stranici učeoć sa mladim.

Nadamo se, da će naš koji prijatelj
branko obavijestiti o toj sjednici, te da
ćemo to pribićiti čim prije našim čita-
teljem. Za danas možemo samo toliko ka-
zati, da su podporu dobila 62 djaka, i to
na sveučilištu, manih gimnazija, sa učite-
ljske pripravničkih tečajeva i dečavake škole
u Kastvu. Razdijeljeno bijaše ovaj put
sveukupno 800 for., mnogo dakle više nego
dosada do sada. Bilo sretno i korisno!

Iz Dalmacije pišu nam 30. marca 1890.
Izborni vrtlog se je slegao. Razbijala
stara spadoše u obćnu kolektivnu. Bitka
prestavila u sad se il hvatila, il kudi, il pri-
stajala, kao uvijek kad se istu stvar sa
više gladišta razmatra. Vike ne šali,
prepranja bez kraja. Najviše
puno naš Talijanai i njihovi za nevolju
uzavjati, naša braća Srbi u svojim glasi-
m „Dalmata“ i „Srbskom glas“. Čita-
nje prvi list pozalio ih čovjek „bi lako
dvoje“ Talijane, poli proganjene od
hrvatskih Hrvata! Po njihovu pisaju u
Dalmaciji ne obatoju negu talijnasko pu-
čanstvo, koje je moralo podlež tek šacići
Hrvata, odmetnika talijanskih. Kad se pak
govorilo „Srbski glas“ eh, reklo bi se, ne-
stajati ih tib Srba! Tako krotki, tako čedni,
kako bezazleni trpit tolike zulume od tik
hrvatskih Hrvata, silnika, koji bi htjeli
poku Dalmaciju učiniti svojim spahilukom!
Tako oba druga, dostojni jedan drugoga,
u svo glase ne pazed, da u uprotiv-
nosti svojim rečima, da se međusobno iz-
mjenjuju, a dokazuju na suprot, da nas ima
kao ne toliko o nama više. Ali za njihova
puka ne zavjedia više nikoga. Talijnaska
puka pozniva što su i kakti su; a zalutala
braća Srbi počeli se upoznavati, te se i

iz Rusije proti njihovoj neslavenskoj poli-
tički glasovi podižu. Razumjeva se, da nj-
hove tužbe nisu nego posta vika, kojom
gledaju zglušiti sviet svi pobjedjenici, a
koja neima ni ozbiljne podloge, ni može
biti vjerovana. Hrvatski listovi pišu ozbiljno
i dostojanstveno, kako se dolikuje glasilim
moćnog pobjeditelja. Budući da se je vlada
držala savim nepristrano ovih izborah, da-
pačo su može reći, da je bila nešto sklo-
nija protivnicima, to naši zastupnici mo-
göše promjeriti snagu hrvatske stranke i
vidješe, da je na čvrstim nogama; a toga
sad naši listovi pišu sa višim samopouzda-
njem. U tom pisanju čuti se i posljedica
biranja naših zastupnika među narodom,
koji je imao zgodu reći svoju, e ta ne-
dovjebeno potiče na radikalni rad. Tako
„Narudni List“ donosi medju drugim ove
redke: „Ili, ili! Naš hrvatski narod za
lipepe oči, ma bilo kakve parlamentarne
konstelacije, neće da bude već icijim crnim
ciganinom. Te je uloga odavna prebit, pa
če se kaže, i puno radje, pitati glasilim
kruhom oporbe, nego dopustiti, da se u-
dalje životna njegova prava tače. To je
dobro, da znadu gospoda u Beču, jer je
već skrajno vrijeme, da se ne varaju u
ovrdim odlukam i čovstvim narodna našega“.
Ove su se riječi puno amo dopale, jer se
vjeruje, da će ljudi, koji nadahujuju „Nar-
odni List“ udešiti svoj rad po tim rečima. Tim
bi se zapriješio i rastvor u hrr. stranci,
koji bi bio ubitačan za hrvatsku stvar, jer
ući mnogo borbe ostaje, mnogo slege treba.
Taj rastvor svedjer štetan, kao bi razum-
ljiv kao posljedica razlike mnenja o radu
i stazi, kojom bi se moralo udariti, ali
kad se hoće izazvati radi vierskih načela,
kojim amo ne prieti nikakva pogibelj, onda
je se mora osuditi. Hvala Bogu, da se u
to nije umjetjala stranka prava, kako se
vidi iz lista dra. Zlatarovića, jednog od
ovdješnjih mladih vriednih pravosa, pri-
obćenog u zagrebačkoj „Hrvatskoj“, kojim
izjavljuje, da kandidatura kanonika Vi-
dovića nije bila postavljena od stranke
prava. Sad nam je odlanulo, jer nas je
vriedjalo, da se pokriva imenom stranke
prava, tog kandidata, koji bi imao pred-
stavljati načela, koja se u programu stranke
prava ne nalaze. Mi se ne bismo smjeli
obavizati kako su razdjeljene stranke drugih
naroda. Za nas neima nego dva tabora:
bit nam je ili za slobodu i samostalnost
ili proti. Sva druga pitanja nisu nego pod-
redjena, oko kojih ne bismo smjeli gubiti
silo i vrijeme.

Izpravak. U viesti „Iz Porečine“ u
zadnjem broju imadu se ispraviti sljedeće
izlarske pogriješke:

Na trećoj strani drugi stupac u sri-
dini mjesto u 11 1/2 u 1 1/2 sati.

U trećem stupcu ista strana prema
svrsi poslije rieči: prisutni su hrvatski
izbornici i hrvatski članovi komisije, ima
se dodati: nu talijanskih članova komisije
neima.

Narečca sa moru. Na veliki petak
poslije podne dogodila se nedaleko obale
naše krašnje Opatije velika nesreća. Okolo
tri sata poslije podne odvezoše dva mor-
nara tri opatjska gosta, jednu gospodju i
dva mladica u ladji na šestnju. More bi-
jalo jugovinom usurbakano. Čim više se
odalečivahu od kraja tim većma je ladja
skakala na pjenećem se moru. Odalečiv
se od kraja za 10—15 minuta vožnje
htjedose se vratiti u luku, jer je more sve
to više biesnilo. Okročući se ladju zahvati
velik val te ju prebaci sa svimi putnici.
Mornari uhvatise se za prekrenuta ladju;
isto tako uhvati i jedan od mladica, koji je
držao avoju majku za kosu. Drugi mladici,
dobar plivač, hotio se plivanjem spasiti,
na njegovu nesreću udario ga veslo ili
kakva daska u glavu tako silno, da se je
valjda onesvicio i potonu. Netko je
araja vidio veliku pogibelj, u kojoj se
na zabatu oni nesveticni, te krenuše iz lake
dne ladjice utaljavjućim se na pomoć.
Težkom mankom i velikim naporom do-
viesale do ponesrećenih. Primiv na ladju
mornare izvukoše iz mora onoga mladica,
što no je držao majku žaličivo jur mrtvu
pod morem. I toga mladica dovsjase jedva
jedvice k životu, jer bijaše već kao mrtav.
Trećega suputnika — kako se veli — ne-
koga mladoga gofa, nemogće naći. Tražili
ga i sljedećih dana parobrod i čezotiskimi
ladjama, ali koliko nam je do danas po-
znato, nemogće ga naći. Uneručenoj go-
spodji da bijaše jedva 35 godina, grofov-
skoga da je roda i vrlo bogata.

Toliko naš izvjestitelj a nam budi
dovzvoljena samo jedna opazka. Čuli smo
naime, da neima u Opatiji sposobne
osobe, koja bi nadzirala i rukovodila po-
storsko redarstvo. Ako se ne varamo
obavlja sada taj posao jedan financijski
nadzračar ili respicient. Neznamo da li je
taj gospodin sposoban za taj posao il nije,

nu toliko znamo, da bi se moralo strojije
paziti na propise pomorskog redarstva, il
ako takvih u Opatiji neima, trebalo bi
je uesti i strogo ih se držati, pak neće
tako lahko ljudski život nastradati.

Dunajeme također, da se nepazi na
prenaglu vožnju teretnih vozova koji u
Opatiji toli u Voloskom, pak da je pravo-
dno, što se nije već do sada dogodilo
kakva nesreća. Ufamo se, da će i tomu
doskuditi mjestno redarstvo il onaj, na
koga spada.

Iz Liburnije pišu nam koncem marca.
(Izbor zastupnika dne 4. t. m.)
Najprije napomenuti ću, da nas je izne-
nadio i amutio svoj postupak gusjanskih bri-
ganta u zapadnoj Istri, al nadamo se, da
im ovaj put neće vriediti. Ovdje je samo-
govor o tome i ljudi nemogu odahnuti kako
ih je uznemirilo.

Dne 4. marca sakupismo se svi iz-
bornici ovoga kotara na Voloskom. Od
naših fiducijara nije nitko manjkao. Ma-
terijski sa Jelsanci, kako obično, dugo drž-
ali se. Uvidiv Kastelic, da nemože ništa
opraviti, odlučio se, da sãu proti Spiniću
glasuje. Rekao mi Podgrajac ili Jelsanac
jedn, da su ih onog jutra mamili, kako bi
mogli stvar okrenuti. Čulo se, da bijahu
poslani u Tinjan dva čovjeka k Defaru,
neka za Kastelica glasuju, jer da će za nj
biti Volosko i otoci.

Izbor na Voloskom svršio se oko 11
sati. Od dra. Dukića dobismo odgovor, u
Opatiju na 2 1/2 sata popodne kod objeda,
da je Spinić sa 169 glasova izabran. Pri-
godom izbora kazao mi g. Pipp. da je
Kastelic proti Spiniću iz principa, što je
dobio jedno njegovo pismo. Kad i zašto,
neznam. Onda da su se igovarali, da je
Spinić sakrivio nekakve škol globe obćni,
valjda kad je bio škol nadzornik?

Kod „Zore“ u Opatiji naručen bijaše
objed za pedeseticu u 1 sat poslije podne.
Sakupilo nas se i preko 60. Kastavski fi-
ducijar nije nijedan manjkao, bilo svih 28.
S nam bijahu i Vepričanci. Iz Podgrada
bio je Jenko, Marotti i dekan Kogač.
Ostali Materijski i Jelsanci valjda po na-
vadi objednali na Voloskom i prije nas
otšli. Sakupilo se gospode iz Voloskog,
zanim Kastavaca iz grada, Sv. Mateja itd.,
a najviše iz Rakavštine. — Odmah na
početak objeda nagovorilo nas župnik
G. Zamilč, spominjući izbore i kandidata
Spinića, te izjaviv, da je od istoga umol-
jen i opunovlašćen, da ga danas pri tom
stolu zastupa, jer je on zapriješćen doći iz Po-
reča. Trokrtani: „Živio Spinić“ sledio
je oduevljeno na koncu govora. Nastala
praznina: čekasmo brojavce, no istih nije
bilo. Da se ta praznina popuni, govorio
drugi g. dr. Stanger. Ako i neimamo
brzobjavni viesti, nadamo se pobjedi i u
zapadnoj strani. Tumačio koliko naroda
zastupaju 2 zastupnika ladanjskih obćina
Istre, koliko gradova i koliko veliki posjed.
Naši zastupati će preko 2/3 naroda Istre
itd. — G. Fran Dubrović nazdravio
bitjem zastupniku pravku dru. Viteziću
orizav njegove vrline i njegov trudan 18
godišnji rad. Opet trokrtani: „Živio Vitezić“
i pjevanje: „Živio Vitezić“. G. dr. Stan-
ger predložio, da se Vitezića
brzobjavo pozdravi, il brzobjav bi odposlat
sa pozdravom izbornika svomu staromu
zaslužnomu zastupniku.

Onda stigao nam spomenuti jedini brz-
objav dr. Dukića, da je Spinić sa 169
gl. izabran. Zanovna Vika nastala: „Živio
Spinić“ i pjevanje istomu po onomu kao
i Viteziću (mjenjajući imena u davoriji
stranke prava). — Zatim je obćinski taj-
nik iz Kastva g. K. Jelusić pročitao
poznato jru pismo g. Spinića, koje je
istomu dne 2. t. m. upravis na brzobjavni
pozdrav kastavskih izbornikah.

Na to nastade opetovno klicanje:
„Živio Spinić“ itd. Uvijek čekajuć brz-
objave približilo se doba, kad su otici morali
Podgrajci. Dr. Stanger govorio je po-
novno o zadnjoj izbornoj borbi i prispo-
dobi kako se val na moru uzdiže i šumi
dok udariv o hrid, razbioje se i nastade
tišina. Tako je taj val počeo udarati u
našoj Istri najprije u ovom kotaru — iz
Kastva. Udario i predobio i nastala tišina
ovdje. Udario drugud po Istri, kao u Pa-
zinu itd. i ovaj izborni kraj postao posve
naš, zavladala tišina, i njena jednoglasno
naš Spinić izabran. Protivnici nisu se
poduvali ni pokazati. Taj val išao dalje,
udarao u zapadnoj Istri, pao Buzet itd., a
končno udario i pred samo gjezdo pro-
vincija naših i pala je okolica tog gjezda
— Poreča. — Taj val ide još dalje, udara
u gradove i tamo će malo po malo po-
stignati svrhu, kako je ovud nastala tišina
a protivne strane, tako će u buduću u za-
padnoj Istri nastati. Govorniku odabralo
se kličuć i pjevajuć.

G. dekan Rogač pozdravljajuć druš-
tvo, jer je morao otici, hvatio je i danas
ponovo zavjedočenu slogu između iz-
bornikah Slovenaca i Hrvata ovog kotara
i spomenuo, da je „hudić“ i današ hje-
da se umjesa, kako bi tu staru slogu pr-
kvario, nu uspio nije, što služi samo za
čast svim izbornim ovoga kotara, koji
su svi — izvan jednoga — izabrali vrela-
zaslužnu našu perjanicu — Vjekoslava
Spinića zastupnikom, za nos u carskom
Beču zastupa.

Razumije se, da je nastalo živahno
klicanje kad je g. dekan završio nazdra-
viv Spiniću.
Odgovorio je dr. Stanger na-
vjadjuć kako je jedini protivnik izjavio
također, da je proti Spiniću u jer je
Spinić pop. Orizav zasluge svećen-
stva za preporod naroda u Istri, nazdravio
je sviestnom istarskom svećenstvu, čemu
se je narod u dvoranu srdačno odavao.

Končno je pozdravio Slovenca g.
K. Jelusić — istaknuv njihove zas-
luge — osobito svećenstva — za prepo-
rod istarskog „šćava“, kakav je jednom
narod naš protivnikom Taljancom sbljia
bilo; kako su mnogi svećenici Slovenaci u
samoj Kastavštini bili glavni pokretači na-
rodnog budjenja, a takvih imade sirom
Istre. Govornik je natuknuo „jichaste
hlučec“, za koje se govorilo također, da
bi išle rade u Beč, ali da mogu čekati
ako će do sudnjega dana, a da jih narod
naš svojim poslanstvom neće počastiti, da
se tamo zanj deru. Bilo je čest šale i
smjeha. — I ovim pozdravom ispraćeni su
Slovenaci iz dvoran.

Izbornik g. Stemberger iz Zvo-
nečkog nazdravio je čitavnici „Zori“ Opa-
tjskoj, koja nas je ovako liepo primila u
svoje vlastite prostorije, da nretrebamo
kličati na tuđa vrata.

Na zdravici zahvalio se predsjednik
„Zore“ g. Jurković, radujuć se, što
je družtvo „Zora“ moglo primiti danas iz-
bornike u svoje prostorije i obećav, da
će to družtvo uvijek ovakvom prigodom
rado ustupiti prostorije našim izbornikom.

Čekasmo glasove a od nikud ništa.
Da tu prazninu popunimo nazdravio je g.
K. Jelusić svim kastavskim izbornikom,
koji su svi pristupili k izboru i k objedu.
Ako i nije mnogo birača došlo k izboru
fiducijara 25. februara u Kastav, jer narod
kaže, biti će dobro što sami učine kad
protivštine neima, ipak su ti fiducijari ta-
kovi ljudi, da kad bi trebalo, svaki od
njih dopeljao bi sigurno trideset birača k
izboru. Naši fiducijari pobriše veselo na
izbor, da izaberu muža, koga svi osobno
poznamo i koji će znati častno zastupati
narod u carevinskom vieću.

Na to nazdravici zahvalio se je iz-
bornik g. Stemberger Ante, a pošto
je bio upravo imendan g. Jelusića, iztak-
nuv njegove zasluge kod obćine kastavske
i obće, te nazdravio mu kao imenjaku.
Zdravica bijaše burno poprčana.

Na to se je digao izbornik kmet
Lučić Anto u Ročici, obć. savjetnik iz
Saršoni i govorio je liepo o naših prilikah
i neprilikah; kako se je nastajalo u Cuderovo
doba uništiti kastavsku obćinu; kako su
priskočili naši mladi čučenji ljudi na posao,
da obćinu od dušmanina očuvaju i da u
to ime narod pute što mu je činiti. Ima-
novo nekoliko vrših redoljiva, osobito
iztaknuo Vas g. uređnicu; kazao je kako
je i danas izabran zastupnik Vj. Spinić
već tom prigodom uzradio obćini kas-
tavskoj mnoge dobra, te zaključio, da
Bog poživi i dade krepko zdravlje Spinić-
ću, da može i nadalje raditi i braniti
naš narod.

Ova nazdravica iz ustih prostoga
seljaka, koji ni čitati ni pisati neznade,
kako je sam iztaknuo, izazvala je burno
odobranje i živo-klicanje.

Njemu pridružio se drugi seljak —
opet nepismen čovjek — obć. zastupnik
Ivan Bačić, župan Jurčević i liepit
govornik (kao da ga je prije naučio)
sjetio se na tabelarstvo u Kastvu; kako
je narod naš po tudnjinih Taljanah za-
veden sam sebi pljavau u zube, al kako
je opet k sebi došao, što najbolje da-
našoj dan svjedok, kada je izabran takov-
govor muža, kakav je Spinić jednoglasno
svojim zastupnikom itd.

Zadivljeni svi slušali su oduševljene
govore ovih seljaka i klicanju nije bilo
konca, val su dovršili.

Kako vidite vrlo smo korisni travki
saastanci iza izbora, jer se narod tvrdi
budi, da bude pripravljen na buduće iz-
bore i da znade što radi i koga da iz-
osvjedočenja izabere. —

Tako u razgovoru i razpjev dočekasmo
i 6 sati po podne a glasa od nikud.
Morali smo najzad otici, jer do doma
bilo nekojim i predaleko. Sve dva i dva

pjevajući krenuli smo u povorci iz Opatije kroz Volosko. Kastavci ostavili su Volosko a da nisu znali što se je dogodilo u zapadnoj Istri. Zauzavali se još u Matuljih, gdje su se običaju završili slavije, pjevanje i nazdravljanje. Tamo se razstali Vepričanci i naši goraji — Halubljani, Klanjci i ostali — a zadnji ostadoše Ručkavani i bližnji odanle.

Taj doznasmo kasnije što se je dogodilo u Poreču, da su tamo najme naših 9 od glasovanja izključili. Možete si misliti kakvo je ogorčenje zavladalo među izbornici kad saznaše za onaj brutalni čin talijanske gospode. Na neka znanu, da njim toga Hrvati nikada zaboraviti neće.

Poziv. Učiteljsko društvo kotarskoga kotara imati će 9. aprila t. g. u 9 sati u jutro u koparski citonici skupštinu sa sljedećim dnevnom redom: 1. Nagovor i izvješće predsjednika. 2. Izvješće tajnika. 3. Izvješće blagajnika. 4. Što se ima učiniti sa društv. knjižnicom u Dolini? 5. Izbor 3 delegata u Savez. 6. Labor odbora. 7. Napetci. Pokus B. u pjesmama, koje će se pjevati na glavnoj skupštini Saveza u Trstu. Uključno pozivljamo sve drugove i prijatelje školstva, da taj skupštinu prisustvovati izvole.

ODBOR.

Zaključni račun. Posojilnice i hranilnice* u Kopru. Slavna uprava toga vrlo korisnoga zavoda doposlala nam je zaključni račun za sedam upravnih godina 1890, iz kojeg vadimo sljedeće podatke: Koncem godine 1890. bijaše 268 dioničara. Zadruga je imala koncem god. 1890. čistoga imetka bez inventara for. 3346 i 35 nvč. Prometa bijaše rečene godine for. 9280. Bilanca izkazuje for. 27.157 i 50 nvč. Nemožemo od manje a da i ovom zgodom nepoporučimo što napljuje nsieme puku na Koparsčini taj narodni zavod, koji deluje toli krasno i pomoćni kojeg će se naš seljak u ovom kotaru malo pomalo osloboditi kojekakvih krvopija, koji mu nudjaju novce za ogromne interese.

Kinako hrvatske starinarke društvo. Pred nami leži izvješće o četvrtoj glavnoj skupštini toga društva, držanoj u Kinna dne 25. prosinca 1890. Skupštinu je otvorio predsjednik, vrlo zaslužni o. Luiggi Marud krasnim govorom razlučiv što je narodna ideja. Posle njega je izvjestio o društvenom radu i napredku tajnik dr. Šimetin. Iz toga izvješća razabiremo, da je "Dionička tiskara" lani bez ikakve nagrade tiskala 500 komada izvješća. — Vjestnik arkeološkoga društva u Zagrebu otvorio je posebnu rubriku pod naslovom: "Glasnik kinakoga starinarškoga društva". Svaki član društva dobiva "Vjestnik" uz samih godišnjih 50 nvč. Rozkapanja su nastavljena u "Bisk u piji" kod Kinna sa velikim uspjehom. — Sa uspjehom se je nešto pokušalo na "Maloj Viohi" kod Kinna i na "Celi" kod Drniša. — Sada se marljivo o tom radi, da se sagradi čedna zgrada, gdje da se smjeste starine. Franjevci su darovali zemljište. Franjevačka država će opredieliti i osobu, koja će nadzirati starine. — Posle tajnika društveni blagoslovi gospodin Lovrić izvjestio je o računih. — Gospodin Franjo Bulić izvjestio je sa znanstvenoga pogleda o ovogodišnjem uspjehu. — Predsjednikom je upet biran jednoglasno vredni i zaslužni o. Marud. Sudobornici su birani: dr. Slade, dr. Šimetin, J. Lovrić i dr. Bernardi, a zamjenik M. Čović-Pienković i Dr. Zlatarević. — Ljetos je biran i znanstveni odbor, na čelu mu akademik Fr. Bulić. I ovom prigodom najtoplije preporučamo ovo društvo. Svaki Hrvat, koji može potrošiti 3 for. na godinu — dužan je da bude članom društva. Za Trst je povjerenik društva naš urednik.

Književnost.

"Hrvatsko Primorje", napisao Dragutin Hirc, svezak III. cijena 40 nvč. Preporučamo ponovno ovo krasno dielo neutrudljivoga pisca.

"Težačko blago", pučka knjiga za moralno-ekonomičnu porabu naroda I. napisao pop E. M. Vasio; knjizica I. godina I. Predbrojka stoji usapried 50 nvč. na godinu za inozemstvo I for. ili 2 franka. Knjizica će izlaziti svaka dva mjeseca od 64 stranice.

Knjižnica za mladež, uređuje uz pomoć mnogih drugih književnika prof.

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Jesip Mencin. Cijena 20 nvč., poštom 2 nvč. više. Tiskom i nakladom A. Firnata u Petriaji.

Relazione dell'ingegnere cav. Luigi Jott. Buzzi sul progetto di Ferrovia a scartamento ridotto Trieste-Parenzo. — Parenzo, Tipografia di Guetano Cuana 1891.

Listnica uprave.

Uplatili su za "Našu Slogu" od 1. do 6. januara 1891 [Nadaljevanje.] P. P. Vianjan for. 2. C. R. Pazin f. 5, M. I. Koper for. 2,50 Citonica Mrkopalj f. 2,50, V. A. Zagreb for. 5, Citonica Prerad for. 1,50, P. A. Trebinje for. 5, Sarajeva Kala f. 5, Citonica Koper f. 5 N. D. Sarajeva f. 5, S. J. Trst for. 5, C. L. Kanižar for. 2,50, S. de P. Beč for. 1,25, S. G. Merano for. 1,25, S. P. Malinaka f. 2, G. A. Trst for. 5, T. B. Trst f. 5, K. I. Kanižar f. 5, V. G. Ika f. 5, V. G. Ika f. 5, S. Dabravak for. 2, C. P. Delnice nvč. 50, H. K. Zagreb for. 5, Citonica Gora f. 1,25, K. F. Rovinj for. 5, B. O. L. Rieka f. 2, K. J. Prerad f. 2, K. R. Rieka for. 3, O. I. Pazin for. 2,50, B. Fr. Trst for. 13, M. D. Cirkevica f. 2, Citonica Gjiurgjovac for. 2, P. de J. Beč f. 2, S. M. Bepentabor f. 2,50, D. K. Sejana for. 5, Glavarstvo Kastar f. 10, N. A. Pican for. 2,50, I. T. Zoljane for. 1,10, G. A. Boljun for. 1, M. M. Karpan for. 2, M. G. Deli f. 2, Z. P. Roč for. 1, K. S. Tinjan for. for. 2, P. I. Paajak for. 2, P. D. Plomin f. 5, M. F. Francija for. 2, D. F. Bovec for. 5.

Zahvala.

Hrvatsko pripomočno društvo u Beču primilo je u svoje dobrotvorne svrhe, narocito u svrhe učitelja, koje za aboge hrvatske djake visokih škola u Beču uzdrzaje, od slavnog ravnateljstva "Hrvatske eskomptne banke" u Zagrebu 50 for. a od slavnog ravnateljstva "Belovarske štedionice" 25 for.

Mi ovim u ime naših stičenika slavnini ravnateljstva "Hrvatske eskomptne banke" i "Belovarske štedionice" izrazujemo najtopliju dužnu zahvalnost.

Hrvatsko pripomočno društvo u Beču 31. ožujka 1891.

Dr. K. Kazić Fr. Vahčić predsjednik. tajnik.

Krasno uzorko za privatno naručitelje 20-13 badava i franco.

Jošto navedijene knjige uzorka za krojače nfrankirano i uz slesak od 20 for., koji će se nakon ovršene naručbe vratiti.

Tvari za odjela.

Peravian i Dooking za visoko čvčestvo; propisane tvari za c. kr. činovničke uniforme, te za veterane, vatrogasce, sokolaje, livre; sukno za biljard i igrače stolove, ledeni i nepromoćne lovačke kapute, tvari koje se peru.

Plaid za putnike od 4-14 id.

Tko teli kupiti jeftine, poštene, trajne, čiste rucavce suknae tvari nipošto jeftine cunje, stono ih posud nudjaju, te jedra podnose krojačke troškove, neka se obrati na

IV. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna Austro-Ugarske.

U mojem skladištu skladištu u vrednosti od 1/2 milijuna for. a v. te u mojoj svjetskoj poslovilci j-st punjiljivo, da preostane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam uviditi, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemože poslati uzorko jer nebi uz koju stotinu naručila uzorka u kratko ništa preostalo, te je eno najjed toga prava alieparija, kad tvrdke sa suknom objelodanju uzorko odrezaka i ostataka, te su u takovih slučajevih odrezci uzorka od kumada, nipošto od ostataka; makno takovog postupanja jest bijelodane.

Odrezci, koji se nedopadaju, zamjenjuju se il se po vrati novac. Kod naručbe treba navesti koje dijelje i cijena.

Posiljke jedine uz poštarstvo poznatje preko 10 for. franke. 8-24

Dopisuje u njemačkom, mađarskom, češkom, poljskom, italijanskom i francuskom jeziku.

Put u Ameriku

ZA NEW-YORK, CHICAGO, SAN FRANCISCO, I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE BUENOS-AYRES, MONTEVIDEO I ROSARIO DI SANTA FE.

Izdaju direktne biljete Mate Šverljuga Vinko Šverljuga FIUME. FUZINE.

Mate Polnich

TRST Piazza Negozianti br. 2. 19-52

Lutrijski brojevi

Beč	20	89	37	43	61
Grac	3	73	76	24	9
Temešvar	97	53	6	23	57
Dne 1. aprila.					
Brno	3	43	29	83	23
Linzbrack	81	62	79	25	18

Br. 777.

Oglas natječaja.

Za školsku godinu 1890-91 ima se podieliti jedna stipendijozna zaklade pokl. Mata Calligarich u Pazinu u iznosu godišnjik forinta 100 (sto). Polag zakladaog pisma imaju pravo na uživanje rečene stipendije učenic i djaci rođeni i domovni u poreznih občinah Pazin i Zamask u mještnoj občini Pazinskoj, bez izbira na mjesto pohađanja i vrst nauka, počim od 3. razreda pučke učione sve do svršetka učilišnih, uručimav i strogo državae ispite. Stipendija će se podieliti jedino onim mladiciem koji se budu mogli svjedočbama izkazati da se dobro ponašaju i u naukama uspješno napreduju. Između natječaja jednako nposposobljenih dati će se prednost najsiromušnijem.

Pravo podieljenja stipendije pripada jedino občinskomu zastupstvu u Pazinu. Gledom na trajanje uživanja i gubitak stipendije zaklade Mata Calligarich. i zaošale obće svjete vriede pravila postojeća za sve javne stipendije.

Natjecatelji na ovu stipendiju imaju podnesti svoje prošnje obložene kratinim listom i svjedočbama siromastva i pripadnosti, ciepljenja boginja i školskim svjedočbama zadnjih trijuh polugodišta, občinskomu zastupstvu u Pazinu do 30. aprila t. g.

Glavarstvo občine PAZIN, 31. marča 1891.

Za glavara: J. Partič.

30-15 Marijaceijsko želudacno KAPLJICE

pripravljene u ljekarni kod angjela čavara C. Brady-a u Kromerizu (Moravaka) jest maro, obće poznato sredstvo, koje otvrdnjuje djeluje kod slabe želudacne prehrane.

Prave se samo onda, ako su previdijene sa polag stitunom zakličenom naznakom i podpisom. Cijena malo boce 40, velike 70 nvč. Vrst trojno jest sazračena. Prodavaju se u svih ljekarnah.

Prodaje se
Dućan i magazin, ulica: An-drassy-Finncara br. 423 na Ricci. Publize kod našeg uredništva. 3-10

Koeppe i hrvatskom pravdom.

Naslov je skladar. upravo izasló: **Ku je liećenje vodom.**

Praktičano kroz više od trideset godina i napisano, da se po njem lieće bolesti i sačuva zdravlje od Sebastiana Kneippa župnika u Wrisachofenu.

10-4 Franco Profesor: dr. Anton Lohmayer.

Cijena i for. 20 nvč.

Tko pošalje pismom naručicu i for. 35 nvč. dobiti će knjiga franco.

Društva i tjelosa pomoć ujedno pružaju, župnik i od Boga nadareni liečnik u jednoj osobi to je župnik Sebastian Kneipp u Wrisachofenu.

Njegovo djelo "Liećenje vodom", koje je u njemačkom originalu doživio već toliko izdanja, i koje je razišreno u svik slojovih njemački čitajuce publike, izasló je dovršeno njegovom u hrvatskom prevodu, da se njim posluzi i hrvatski narod.

Prevod je jasan i lakko razumljiv. Prevod u savršen onako, kao to zasluzuje, i bila ona pomoćnica vrni, koji si žele bilo sačuvati zdravlje ili liečiti bolest kako to g. župnik Kneipp sam veli.

Naručbe spravljaju se Knjižari

Lavoslava Hartmana (Kugli i Deutch), Zagreb Hlica br. 2. ili svakoj hrvatskoj knjižari.

!!!POSTUDE!!!

Plemičem, visokim osobam, vlasnikom kuća i posjeda, činovnikom, štabnim častnikom, umirovljenikom, nadalje za rente, zapise, uložke, baštinstva i uživanje prihoda točno i brzo od for. 1000 dalje vse do najviše svote.

Za uložene vrednostne papire do 85% Poblize vesti iz prijsznosti kod višeg nadzornika J. Kleina, Beč II. Ob. Donaustrasse 59.

Tajnost zajamčená!

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!

Plugove, brane, valjke, strojeve za sisanje, za košnju, za obraćanje sena, konjske grablje, tiskalnice za seno, mlatiličice, strojeve za vućibu lokomobile, triere, mlinove za čišćenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, Häckselove strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu melju, strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalnice za voće, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalnice tiskalnice za masline, strojeve proti peronospori, strojeve za lupljenje voća, spreme za sušenje voća i povrtja, vinske sisaljke, spreme za konobu, sisaljke za vodu, okrugle pile, decimalne tezulje, tezulje za blago, separatore za mlieko, dizaljke za posudje, vrtače strojeve, samostalno djelujuće tiskalnice krme, praće strojeve, strojeve za čišćenje lana itd.

Sve izvrsno izvedene. — Iamstvo, ugodni svjeti za plaćanje, deba pokusa!

Skladišće gospodarskih i vinogradarskih strojeva

Ig. Heller, Beč

II. Praterstrasse br. 78.

Bogato ilustrovane, od 144 stranice, cijenike u njemačkom, talijanskom i slavenskom jeziku šalje se na zahtjev badava i franko. Solidna zastupstva ustrajati će na poverću.

Tiskara Dolenc.